
IZVJEŠTAJ O RADU

ZA 2020. GODINU

Srpsko privredno društvo
Privrednik

Zagreb, 18. januar 2021. godine

SRPSKO PRIVREDNO DRUŠTVO „PRIVREDNIK“
ČLANOVIMA SKUPŠTINE

U Zagrebu, 18. januar 2021. godine

PREDMET: Izvještaj o radu za 2020. godinu

Izvještaj o radu za 2020. godinu predstavlja izvještaj svih aktivnosti Srpskog privrednog društva “Privrednik” održanih I provedenih u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine.

Na sjednici Upravnog odbora održanoj 22. septembra 2021. godine usvojen je Izvještaj o radu za 2020. godinu.

Također, izvještaji o radu prema financiranim projektima za 2020. godinu dostavljeni su Savjetu za nacionalne manjine RH, drugim nadležnim institucijama i tijelima kao i svim donatorima. Prihvaćeni su bez primjedbi.

Nikola Lunić, predsjednik

Fond "Vladimir Matijević"

Glavna djelatnost Srpskog privrednog društva Privrednik je stipendiranje školovanja talentirane omladine slabijih materijalnih mogućnosti. Cilj ove djelatnosti je pomaganje u stvaranju inteligencije koja će u budućnosti biti garant opstanka i nosilac razvoja srpske zajednice u Hrvatskoj. Stipendisti Privrednika uglavnom potječu iz ruralnih, zapostavljenih i ratom devastiranih područja Hrvatske.

Fond „Vladimir Matijević“ osnovan je na Skupštini Društva 23. septembra 2008. godine i od tada Privrednik preko ovog fonda kontinuirano isplaćuje učeničke i studentske stipendije.

U 2020. godini, tj. u 2019./2020. školskoj/akademske godini iz ovog fonda stipendirana su 22 studenata i 32 učenika.

Mjesečna stipendija za studente iznosila je 1.000 kn, a za učenike 500 kn.

Odlukom Upravnog odbora od 15.9.2020. godine raspisani su natječaji za dodjelu stipendija srednjoškolcima i studentima za školsku/akademske godinu 2020./2021. iz Fonda „Vladimir Matijević“.

Natječaj je bio otvoren od 21.9. do 12.10.2020. i bio je objavljen na web stranici Privrednika i P-portala te u tjedniku Novosti. Poslani su, također, službeni mejlovi natječaja za stipendiranje putem Privrednikovih fondova s molbom svim načelnicima, donačelnicima i dožupanima iz reda srpske zajednice te predsjednicima županijskih srpskih vijeća da putem svojih službenih stranica ili oglasnih ploča obavijeste sve potencijalne kandidate o natječajima za Privrednikove stipendije na svojim područjima djelovanja. Time su natječaji bili dostupni svim zainteresiranim.

Na Natječaj za dodjelu stipendija srednjoškolcima za školsku godinu 2020./2021. iz Fonda "Vladimir Matijević" prijavilo se 112 učenika, a za dodjelu stipendija studentima za akademsku godinu 2020./2021. prijavio se 69 studenata.

Odbor za stipendiranje učenika i studenata sastao se 16.11.2020. Članovi Odbora temeljito su pregledali natječajnu dokumentaciju te na temelju Pravilnika o stipendiranju putem Privrednikovih fondova i Kriterija i mjerila za stipendiranje, a prema kojima se podjednako boduje imovinski status i uspjeh u školovanju, utvrdili rang liste kandidata iz Fonda "Vladimir Matijević" koje su zatim predložili Upravnom odboru.

Upravni odbor je na drugoj sjednici održanoj 26.11.2020. pregledao i utvrdio predložene rang liste te na temelju Pravilnika o stipendiranju putem Privrednikovih fondova i Kriterija i mjerila za stipendiranje kao i ostvarenih dodatnih bodova i osiguranih financijskih sredstava donio sljedeće odluke:

1. U školskoj/akademske godini 2020/21. dodjeljuje se 78 stipendije iz Fonda "Vladimir Matijević" od kojih 46 učenicima i 32 studentima.
2. Mjesečni iznos pojedinačne stipendije u školskoj/akademske godini 2020/2021. za učenike iznosi 500 kn, a za studente iznosi 1.000 kuna.

Sredstva za stipendije Privrednik je osigurao iz vlastitih prihoda, iz donacija Vlade Republike Srbije, Srpskog narodnog vijeća i od donacija drugih srpskih organizacija, Srpske pravoslavne crkve (Srpska pravoslavna crkvena opština zagrebačka), Srpske pravoslavne crkvene opštine u Beču, lokalne samouprave, poduzeća i privatnih osoba. Privrednikovi donatori sve više postaju pojedinci sa značajnim prilozima, što pokazuje da Privrednik sve više stječe povjerenje širokog kruga ljudi i učvršćuje Privrednikovu poziciju u namjeri da koristi i pomaže zajednici.

Privrednikovi stipendisti dolaze gotovo iz svih krajeva Hrvatske. Isto tako, prema statistici, najviše stipendija je dodijeljeno učenicima i studentima s područja koja su devastirana ratom i koja su i danas, nažalost, privredno zapuštena i u koja se dovoljno ne ulaže

Fond "Ivana Vujnović"

Srpsko privredno društvo "Privrednik" početkom 2010. godine na inicijativu dr. Nevenke Ljubić kao donatora, osnovalo je Fond "Ivana Vujnović" za stipendiranje odličnog studenta. Ovim fondom "Privrednik" je obnovio instituciju zadužbinarstva, ali i stimulira odličnost i izuzetnost kod studenata. Putem Fonda "Ivana Vujnović" stipendiraju se studenti koji pokazuju izvrsnost na studijama, a pored toga govore najmanje jedan strani jezik i značajno su uključeni u aktivnosti izvan studija. Pravo na prijavu na natječaj za stipendiranje putem ovog fonda imaju svi studenti koji upisuju najmanje drugu godinu studija i ostvaruju prosjek ocjena veći od 4,2. Stipendije iz ovog fonda isplaćuju se kroz 10 mjeseci, a mjesečno su iznosile po 1.000 kn za svakog studenta.

U školskoj/akademskej godini 2019/20. preko ovog fonda stipendirana su dva odlična studenta s mjesečnim iznosom pojedinačne stipendije od 1.200 kn.

Natječaj za školsku/akademskej godinu 2020/21. bio je otvoren od 21.9. do 12.10.2020. i bio je objavljen na web stranici Privrednika i P-portala te u tjedniku Novosti. Poslani su, također, službeni mejlovi natječaja za stipendiranje putem Privrednikovih fondova s molbom svim načelnicima, donaćelnicima i dožupanima iz reda srpske zajednice te predsjednicima županijskih srpskih vijeća da putem svojih službenih stranica ili oglasnih ploča obavijeste sve potencijalne kandidate o natječajima za Privrednikove stipendije na svojim područjima djelovanja. Time su natječaji bili dostupni svim zainteresiranim.

Odbor za stipendiranje učenika i studenata sastao se 16.11.2020. Članovi Odbora temeljito su pregledali natječajnu dokumentaciju te na temelju Pravilnika o stipendiranju putem Privrednikovih fondova te Kriterija i mjerila za stipendiranje, utvrdili rang liste kandidata te nakon toga predložili Upravnom odboru utvrđenu rang listu te kandidate za stipendiranje.

Upravni odbor je na dvanaestoj sjednici održanoj 26.11.2020. pregledao i utvrdio predložene rang liste te na temelju Pravilnika o stipendiranju putem Privrednikovih fondova i Kriterija i mjerila za stipendiranje kao i ostvarenih dodatnih bodova i osiguranih financijskih sredstava donio sljedeće odluke:

1. U akademskoj godini 2020/21. dodjeljuju se dvije stipendije iz Fonda "Ivana Vujnović";
2. Mjesečni iznos pojedinačne stipendije iznosi 1.200 kuna.

Mladi članovi Privrednika zajedno s Privrednikovim stipendistima iz ovog fonda i ove godine posjetili su vječno počivalište Ivane Vujnović na godišnjicu njene smrti i tom prilikom položili cvijeće.

*****

Na Privrednikove natječaje za stipendiranje školovanja učenika i studenata u zadnjih deset godina prijavilo se više od 1.200 kandidata. Podijeljeno je više od 330 godišnjih stipendija te uloženo više od dva i pol milijuna kuna u stipendiranje učenika i studenata.

Kongres Privrednikovih stipendista i srpske omladine

Ove godine je Srpsko privredno društvo Privrednik dodijelilo ukupno 80 stipendija talentiranim učenicima i studentima. Stipendisti potječu uglavnom iz ruralnih i privredno nerazvijenih i zapostavljenih područja Republike Hrvatske. Radi se o veoma talentiranim i odličnim učenicima i studentima veoma slabog imovinskog stanja. Deveti kongres Privrednikovih stipendista i srpske omladine održan je online putem videoveze 12. prosinca 2020. te se prikazivao uživo na Privrednikovim društvenim mrežama. Na Kongres su se videovezom spojili Privrednikovi stipendisti. Nakon što je na početku Kongresa prikazan kratki film o Privredniku snimljen u produkciji P-portala, iz studija u Privrednikovom domu u Zagrebu predsjednik Privrednika Nikola Lunić započeo je svoje obraćanje učesnicima i gledateljima podsjećanjem na historijat ove dobrotvorne organizacije osnovane zaslugom Vladimira Matijevića i drugih viđenijih Srba krajem 19. stoljeća, koja je, djelujući prvo u Austro-Ugarskoj, a onda i u Jugoslaviji, omogućila školovanje više od 40.000 djece i omladine. Kongresu se obratio i mitropolit zagrebačko-ljubljanski Porfirije, koji je poručio da je najvažnija istina da bez obzira na okolnosti u kojima živimo, a koje su uvijek najklomplikovanije i najteže, istovremeno i najbolja šansa za afirmiranje i potvrdu. Nije, kazao je, toliko važno ili nije primarno važno da detektiramo sve teškoće u kojima se nalazimo. Mnogo je važnije, dodao je, da pokušamo da aktiviramo u sebi ono što je ispravno i dobro najprije za sebe lično, a onda i za ljude na koje smo upućeni. Za Crkvu su, istakao je, najvažniji mladi ljudi u koje treba ulagati. Okupljenima na Kongresu se obratio i predsjednik SNV-a i saborski zastupnik Milorad Pupovac i rekao da je sretan da u okolnostima koje nisu posebno sretne postoje institucije koje mogu iz godine u godinu da stipendiraju što veći broj učenika i studenta. Nakon što je promovirana nova generacija Privrednikovih stipendista, na samom kraju Kongresa, u ime svih njih, okupljenima se obratio Leon Čevanić, student 1. godine povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Na Kongresu su preko Zoom aplikacije sudjelovali svi ovogodišnji stipendisti, a profesionalni snimatelji i montažeri pobrinuli su se da cijeli Kongres bude uživo emitiran preko Privrednikovih društvenih mreža. Kongres je uživo pratilo preko 500 ljudi.

Cijeli video Kongresa dostupan je na Privrednikovom Youtube kanalu:
https://www.youtube.com/watch?v=TIG9g75AYPA&feature=emb_title

Podlistak *Privrednik* koji izlazi u sklopu tjednika *Novosti*

Sadržajno *Privrednik* se bavi kulturnim, privrednim i socijalnim temama s naglaskom na položaj i ulogu srpske zajednice u Republici Hrvatskoj u tom segmentu. Pišući o pozitivnim primjerima *Privrednik* potiče revitalizaciju ruralnih područja u kojima pretežno živi srpsko stanovništvo u smislu povratka radno sposobnog stanovništva, poticanja razvoja i prezentiranja tog prostora kao poslovno i životno poželjnog. On je i informativan i edukativan. Informira hrvatsku i srpsku javnost o mogućnostima i problemima manjinske zajednice.

Privrednik dosadašnjim svojim angažmanom doprinosi istinitijem, nepristranijem, pravovremenijem i potpunijem informiranju Srba u Hrvatskoj, ali i svih građana Republike Hrvatske pa i šire. Svi tekstovi objavljeni u *Privredniku* objavljuju se i na informativnom portalu P-portal.

Privrednik posvećuje veliku pažnju i očuvanju kulturnog i nacionalnog identiteta srpskog naroda. Jedna od glavnih smjernica u uređivačkoj koncepciji tiče se zaštite i razvoja ljudskih prava i demokracije, unapređivanja pravne i socijalne države, slobodnog razvoja ličnosti i zaštite djece i mladih, razvoja kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, razvoja obrazovanja, uključujući i medijsku pismenost kao dio obrazovnog sustava, razvoja nauke, razvoja sporta i fizičke kulture i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Po formi dominiraju tekstovi informativnog i reportažnog tipa, ali i analitički i istraživački, stručni i edukativni tekstovi kao i komentari, intervjui. *Privrednik*, također, prezentira egzaktno pokazatelje o privrednim i drugim kretanjima u našem društvu i široj okolini.

Privrednik od 2007. godine kontinuirano, izlazi kao podlistak u sklopu tjednika *Novosti* zbog efikasnije distribucije i općenito smanjenja troškova. Izlazi jedanput mjesečno (mjesečnik) s tiražom od 6.500 primjeraka. Na osam stranica formata 27 x 39,5. Do kraja 2020. godine izašlo je 148 broja novoobnovljenog *Privrednika*.

U 2020. godini izašlo je ukupno 12 brojeva.

Redakcija časopisa nalazi se u Zagrebu u Privrednikovom domu, Preradovićeve 18.

U velikom interesu čitatelja i još uvijek nedovoljno popunjenom medijskom prostoru kad je srpska nacionalna zajednica u pitanju, vidimo najveći podstrek i potrebu da se nastavi dosadašnji rad i da ga nastavimo razvijati i poboljšavati. Dopisnici iz različitih krajeva Hrvatske do sada su nas uglavnom izvještavali o zbivanjima u svojim regijama, kulturnim, privrednim, društveno relevantnim događajima i temama. Važan segment njihovog dopisništva je i predstavljanje istaknutih pojedinaca iz njihovog kraja,

promoviranje privrednih i kulturnih potencijala, ali i ukazivanje na probleme s kojima se lokalna zajednica suočava.

Privrednik značajno doprinosi širenju medijskog pluralizma u Hrvatskoj, predstavljajući srpsku zajednicu u svjetlu pozitivnih kulturnih i društvenih doprinosa.

Pripadnici nacionalnih manjina, a pogotovo mladi, pogođeni su mnogobrojnim problemima kao i drugi pripadnici hrvatskog društva, ali zbog specifičnih problema, diskriminacije i nerazumijevanja, često ih se stavlja u nepovoljniji položaj nego ostale, a najviše to dolazi do izražaja kod zapošljavanja. Preko 40% mladih u Hrvatskoj je nezaposleno, a stanje je statistički daleko gore na područjima od posebne državne skrbi. Na tim područjima, koja su pretežno ruralnog karaktera i slabo naseljena, a koja su uz to preživjela i ratna stradanja, i na kojima je društveni život zbog prometne i svake druge izoliranosti slabo razvijen, u znatnom broju živi srpsko stanovništvo. *Privrednik* će u fokus svog novinskog interesa još više staviti mlade ljude i njihove aktivnosti na tim područjima, o kojima zbog medijske nevidljivosti nitko ne izvještava, niti im se daje šansa da njihove ideje, kreativnost i uspjesi dođu do šire javnosti. Medijska prisutnost pomogla bi mnogim kulturno-umjetničkim društvima, amaterskim dramskim sekcijama i raznim drugim udrugama mladih s područja od posebne državne skrbi (zapadna Slavonija, Banija, Kordun, Lika, sjeverna Dalmacija) da svoj rad oplemene i učine ga vidljivijim širim društvenim skupinama.

Isto tako *Privrednik* stavlja obrazovanje kao temu od posebnog interesa i obrade, pa će kontinuirano donositi vijesti o mogućnostima obrazovanja mladih pripadnika srpske zajednice, njihove edukacije, volontiranja, stažiranja u mnogim povezanim organizacijama civilnog društva. Također, predstaviti ćemo i pozitivne primjere mladih pripadnika srpske zajednice koji su uspjeli postići zapažene rezultate u poslovnom, umjetničkom, kulturnom ili nekom drugom aspektu osobnog ostvarenja. Podlistak *Privrednik* do sada je financiran isključivo sredstvima Savjeta za nacionalne manjine RH.

P-portal (<http://www.p-portal.net>)

Srpsko privredno društvo *Privrednik* 2014. godine upisalo je u Agenciju za elektroničke medije svoj informativni P-portal, čime je napravljen prvi korak u profesionalizaciji ovog medija. Narednih godina je rastao broj objavljenih sadržaja, poboljšavala se njihova kvaliteta, okupljalo se sve više suradnika, dopisnika, ali i čitatelja. Tako je u 2020. godini na portalu objavljeno oko 450 tekstova, dakle, svakodnevno su objavljivani jedan ili više tekstova, čime je održavan kontinuitet, što je za našu malu redakciju značajan rezultat. Najveći broj tih tekstova bili su autorski komentari, intervjui i reportaže, ali su vrlo zastupljeni bili i osvrti i najave u vezi s važnim događajima u zajednici. Za razliku od prethodnih godina, nije više bilo prenetih sadržaja iz drugih medija, odnosno njihov broj je bio minimalan. Portal je u prethodnoj godini napredovao, ne samo po kvaliteti objavljenih sadržaja, već i po čitanosti, što je vidljivo prvenstveno po reakcijama čitalaca, po broju pregleda članaka, ali i po prenošenju članaka u drugim medijima. Uspjeli smo da kvalitetno, tj. objektivno i blagovremeno ispratimo širok spektar tema koje se tiču srpske zajednice u Hrvatskoj, kao i sunarodnika u matičnoj državi.

Portal je bio nadziran dvadesetčetvoročasovno i objave su redovno ažurirane. Uspostavili smo vrlo kvalitetnu suradnju s iskusnim i kvalitetnim novinarima. Dopisnici iz različitih krajeva Hrvatske izvještavali su o zbivanjima u svojim regijama, kulturnim, privrednim i društveno relevantnim događajima. Važan segment njihovog dopisništva bilo je i predstavljanje istaknutih pojedinaca iz njihovih krajeva, promoviranje prirodnih i kulturnih potencijala, ali i ukazivanje na probleme s kojima se lokalna zajednica suočava. Predstavili smo najvažnije vrijednosti iz srpske tradicije i primjere pozitivne prakse iz historije Srba, prezentirali kulturna i prirodna dobra matične zemlje Srbije, ukazivali na kulturnu suradnju zemalja regiona. Intenzivirali smo suradnju i s dopisnicima iz matične zemlje i posvetili još veću pažnju ovim temama.

Vjerujemo da smo na kvalitetan i prijemčiv način uspjeli da prezentiramo i brojne aktivnosti srpskih organizacija iz Hrvatske (počevši od krovne kulturne organizacije Srpskog kulturnog društva Prosvjeta, preko Srpskog narodnog vijeća, eparhija Srpske pravoslavne crkve, političkih stranaka, različitih udruženja, pa sve do vrlo širokog spektra događaja koje organizira samo Srpsko privredno društvo Privrednik) i da smo čitaocima pružili sveobuhvatan i objektivan uvid u stanje srpske zajednice u Hrvatskoj.

„Upoznajmo se da bismo se razumjeli“

Do sada najznačajnija financijska podrška portalu započela je 12. avgusta 2020. godine projektom „Upoznajmo se da bismo se razumjeli“ u okviru programa „Mediji zajednice – potpora socijalnom uključivanju putem medija, faza I.“ koji sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda. Vrijednost ovog projekta je 1.279.614,55 kn, a iznos koji sufinancira Europska unija je 1.087.672,37 kn dok se 191.942,18 kn sufinancira iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Projekt se sastoji od radionica za novinare, proizvodnje medijskih sadržaja te poboljšanja vidljivosti srpske zajednice kroz sve aktivnosti obuhvaćene projektom.

Realizaciju projekta započeli smo opsežnim planiranjem svih predviđenih aktivnosti, te objavom natječaja za zainteresirane mlade novinare. Nakon selekcije prijavljenih novinara, održali smo niz radionica na kojima su se odabrani novinari upoznali sa zakonodavnim okvirom RH i EU o pitanjima manjina i njihovih prava, sociološkim i komunikološkim aspektima te problematike, osnovama proizvodnje audio i audiovizualnih sadržaja, te dobrom novinarskom praksom u izvještavanju o manjinama. Radionice su uspješno sprovedene u 2020. i početkom 2021. godine u suradnji s eminentnim stručnjacima za svaku tematsku cjelinu.

Pored toga, u okviru projekta je predviđena proizvodnja 116 medijski sadržaja (tekstova, podcasta i filmova) sa sljedećim tematikama: problemi i postignuća u integraciji srpske nacionalne manjine u društvo; mladi u društvenom kontekstu i njihovo sudjelovanje u društveno-političkim procesima; pristup i mogućnosti obrazovanja na manjinskom jeziku i pismu, naročito u područjima gdje je moguća bolja zastupljenost i učinkovito djelovanje u lokalnoj zajednici; informiranost mladih o doprinosima srpske zajednice hrvatskom društvu kroz povijest; specifičnosti ruralnih i urbanih područja; asimilacijski procesi; ostvarenje prava i zastupljenost temeljem pozitivnih zakonskih propisa EU i RH; egzistencijalni problemi i zapošljavanje; tradicija, kultura, identitet Srba u Hrvatskoj;... i to prvenstveno kroz vizuru mladih ljudi. Tokom 2020. godine proizveden je i na portalu objavljen značajan broj ovih sadržaja, koji su također prevedeni na engleski jezik i prilagođeni osobama s invaliditetom kako bi doprli do što šireg kruga publike.

U okviru projekta su planirane i tribine koje će se baviti aktualnim potrebama i ciljevima poboljšanja socijalne uključenosti u svim procesima zajednice: društvenim,

političkim, gospodarskim, obrazovnim. Kvalitetno praćenje i veća zastupljenost ovih tema doprinjet će i boljoj informiranosti čitavog društva o srpskoj zajednici.

Novinarski, urednički i administrativni rad na portalu sve do početka provedbe projekta „Upoznajmo se da bismo se razumjeli“ bio je na volonterskoj bazi. Od početka provedbe ovog projekta dvije osobe su zaposlene (administrator i voditelj projekta) dok su ostali angažirani suradnici honorirani za svoj angažman (urednik, copywriter zadužen za promidžbu i vidljivost, predavači na radionicama, novinari, snimatelji, montažeri, fotograf, prevoditelj,...).

„Privrednikov informativni P-portal – Krila i korijenje“

Financijsku podršku portal je dobio i od Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije, u okviru projekta „Privrednikov informativni P-portal – Korenje i krila“ u iznosu od 25.211,00 kn

U okviru projekta nastalo je deset novinarskih tekstova koji se bave prvenstveno problematikom mladih Srba iz Hrvatske, njihovim položajem, problemima, identitetom, obrazovanjem, odnosom prema prošlosti i slično. Pored toga, jedan dio sadržaja pratio je mlade Srbe poreklom iz Hrvatske koji danas žive u Srbiji i njihov odnos prema zavičaju, kulturi i tradiciji svog naroda. Cilj projekta bilo je poboljšanje medijske vidljivosti srpske zajednice, prvenstveno mladih, doprinos u očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta, ali i bolja, pravovremena i istinita, informiranost Srba u Hrvatskoj, u smislu stanja u zajednici, problema i postignuća, aktualnih dešavanja, historije i tradicije.

U okviru projekta nastala su i tri dokumentarna filma (Manastir Gomirje: čuvar vjere i tradicije; Voda, boje i dobro srce; Privrednik je oslonac mladima) koji se bave kulturnom baštinom Srba u Hrvatskoj, osnaživanjem i povezivanjem unutar srpske zajednice, životom mladih Srba u Hrvatskoj. U velikoj mjeri doprinose vidljivosti organizacija srpske zajednice koje okupljaju mlade i pomažu njihovo obrazovanje, ali i promoviraju srpsko kulturno nasljeđe.

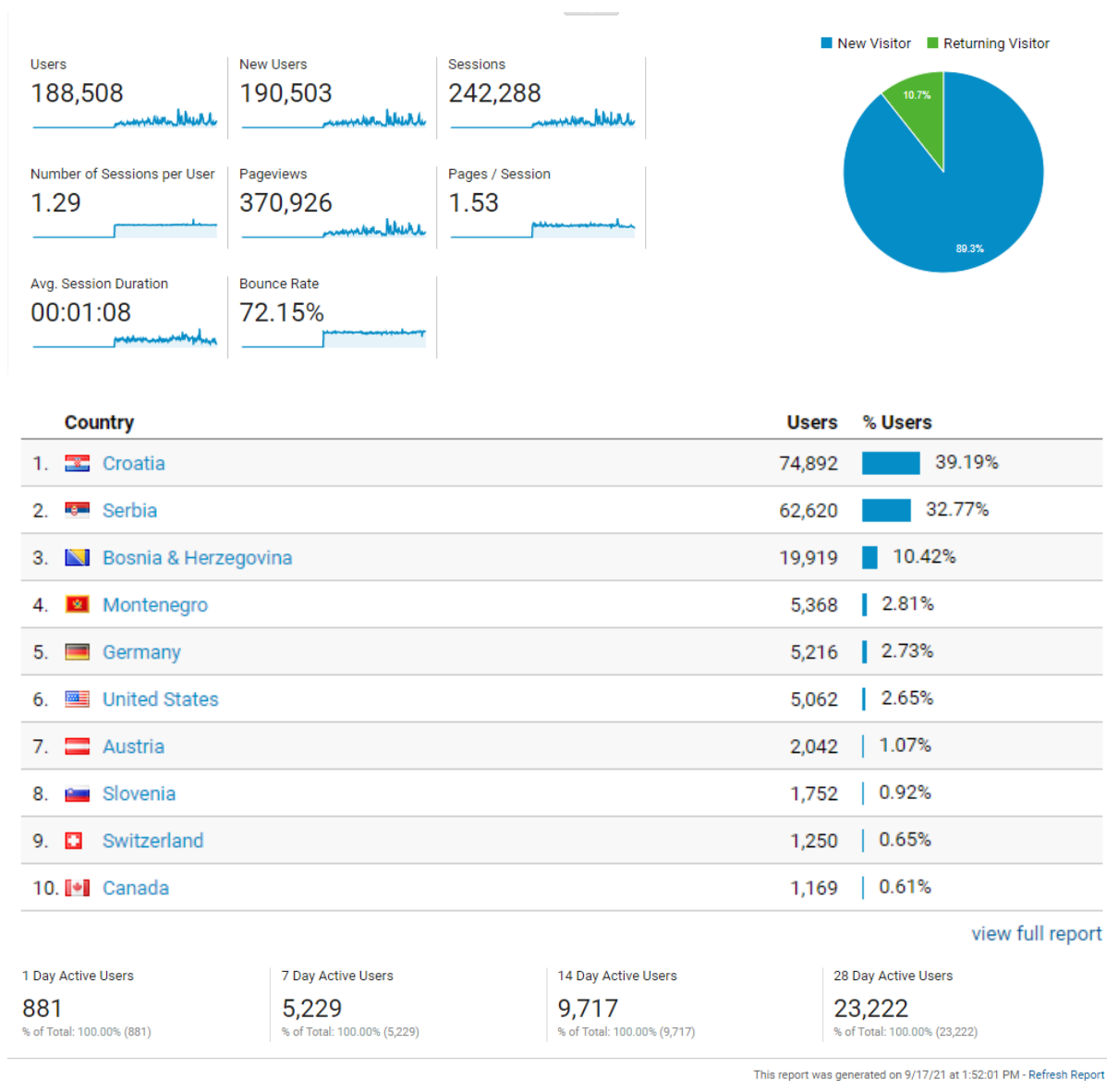
Sadržaji su doprili do vrlo velikog broja čitatelja i gledatelja, teme su dospjele u širu javnost, te je o njima informirana i srpska zajednica, ali i većinsko hrvatsko društvo, kao i matična država Srbija.

„Krila i koreni“

U 2020. godini Privrednikov informativni portal imao je i financijsku podršku Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije, Uprave za saradnju s dijasporom i Srbima u regionu u iznosu od 12.772,00 kn

U okviru projekta „Krila i koreni“ objavili smo seriju tekstova sa ciljem poboljšanja medijske vidljivosti srpske zajednice, doprinosa u očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta, ali i bolje informiranosti Srba u Hrvatskoj, u smislu stanja u zajednici, problema i postignuća, aktualnih dešavanja, historije i tradicije. Ukupno smo proizveli osam tekstova, kojima smo obuhvatili širi kontekst u kojem srpska zajednica u Hrvatskoj egzistira, pa vjerujemo da smo nakon realizacije projekta dali značajan doprinos u poboljšanju medijske vidljivosti Srba iz Hrvatske i njihovih problema i postignuća, u poboljšanju informiranosti srpske zajednice u Hrvatskoj, informiranosti matične države i regiona o položaju Srba u Hrvatskoj, ali i vrlo značajan doprinos u osnaživanju kritički nastrojenog i pouzdanog medija, glasila Srba iz Hrvatske u čijem radu sve više učestvuju i mladi autori.

U nastavku je navedeno nekoliko grafikona koji ilustriraju čitanost portala u prethodnoj godini.

Privrednikova tribina: "Reci što misliš!"

Sredinom 2013. godine Srpsko privredno društvo "Privrednik" počelo je s organiziranjem tribina "Reci što misliš" s ciljem pokretanja javnih debata o mnogim pitanjima važnim za razvoj društva i demokracije, s ciljem ukazivanja na različite društvene pojave i probleme, njihovo promišljanje i iznalaženje puteva rješavanja. Za svaku unaprijed određenu temu angažirani su kompetentni i stručni predavači. Nakon izlaganja i razgovora uz vještu moderaciju, otvara se diskusija gdje posjetitelji imaju priliku da gostima postave pitanja, kao i da podijele svoje komentare i zapažanja s ostalima. Tribina se organizira dva puta mjesečno, svakog drugog utorka u Privrednikovom domu, u Zagrebu u Preradovićevoj 18, s početkom u 18 sati. Tribine je moderirao novinar Saša Kosanović i novinar Bojan Munjin. Projekat tribina se financira sredstvima koje dodjeljuje Savjet za nacionalne manjine RH. Tribina se organizira u suradnji i uz financijsku pomoć Vijeća srpske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Otvaranje srpske zajednice prema javnosti je prioritetni cilj manjinskih institucija i stoga su sve naše aktivnosti usmjerene u tom pravcu. Iz tih razloga, pored osnovne Privrednikove djelatnosti – stipendiranja talentiranih učenika i studenata slabijih materijalnih mogućnosti, organiziramo i brojne druge aktivnosti. Jedna od njih je i Privrednikova tribina „Reci što misliš“ koja već nekoliko godina prati teme iz svih relevantnih područja društvenog života s naglaskom na promociju ljudskih i manjinskih prava kao i demokratskih vrijednosti. Jedan od osnovnih ciljeva ovih tribina jest pokretanje javnih debata o mnogim pitanjima važnim za razvoj društva i demokracije, s ciljem ukazivanja na različite društvene pojave i probleme, njihovo promišljanje i iznalaženje puteva rješavanja. Još jedan od ciljeva jest i povezivanje s drugim organizacijama civilnog društva putem tribina i predavanja kako bismo proširili doseg naših ideja i prijedloga.

Na tribinama su sudjelovali najeminentniji stručnjaci za oblasti o kojima je bilo riječi, od ekonomista, sociologa, povjesničara, teologa, lingvиста, pravnika, novinara, umjetnika do društvenih aktivista i različitih javnih djelatnika. Teme su bile aktualne, tribine vrlo posjećene i medijski popraćene, a neke od njih su izazvale i vrlo zapažene medijske reakcije. Redovitost održavanja tribina, aktualnost odabranih tema, stručnost i ugled govornika koji gostuju, doprinijeli su tome da se oformila stalna publika koja redovito i u sve većem broju posjećuje Privrednikove tribine.

U 2020. godini zbog pandemije koronavirusa, bili smo primorani pauzirati održavanje tribina. Kako bismo se prilagodili novonastaloj situaciji, u septembru smo započeli s online provedbom tribina s live prijenosom na našem Youtube kanalu i na društvenim mrežama. Za te prilike organiziramo profesionalni tim snimatelja i monatažera. Na ovaj način smo doprijeli do velikog broja ljudi. Statistike pokazuju da Privrednikove tribine gleda u live prijenosu preko 700 ljudi. Budući da snimke trajno ostaju dostupna na našim kanalima, kasnije se ta brojka popne i do nekoliko hiljada gledatelja.

U nastavku je spisak svih tribina održanih u 2020. godini, datum održavanja, tema tribine i popis govornika:

- **14.1.2020. Tribina „Zakon o slobodi vjeroispovijesti u Crnoj Gori“**

Gosti: Slobodan Lalić, director Srpske pravoslavne gimnazije Katarina Kantakuzina Branković u Zagrebu, Branimir Pofuk, kolumnist Večernjeg lista i povjesničar Hrvoje Klasić

- **28.1.2020. Tribina „Bordinih bodrih 70 godina rada“**

Gost: Borivoj Dovniković Bordo

- **25.2.2020. Tribina: Prekomjerno granatiranje humorom**

Gosti: Goran Vinčić i Marko Dejanović

- **22.9.2020. Tribina: „Kozaračka djeca, po drugi put žrtve“**

Gosti: povjesničarka i članica Upravnog vijeća JUSP Jasenovac, Nataša Mataušić, povjesničar i novinar Tihomir Ponoš, renomirani jugoslavenski i hrvatski redatelj Lordan Zafranović.

- 27.10.2020. **Tribina „Čega se boje mladi Srbi u Hrvatskoj?“**
Gosti: Lora Vidović, pučka pravobraniteljica, Vilim Matula, saborski zastupnik platforme Možemo, Jelena Nestorović, Omladinska mreža Srba u Hrvatskoj, Dušan Velimirović, Akademsko udruženje srpske omladine „Josif Runjanin“, Maša Samardžija, SPD Privrednik.
- 10.11.2020. **Tribina: „Zašto mijenjamo imena ulica i trgova?“**
Gosti: Laura Šakaja, profesorica na geografskom odjelu Prirodno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, Vjeran Pavlaković, profesor na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Srđan Radović, viši znanstveni suradnik Etnografskog instituta u Beogradu, Sanja Horvatinčić, poslijedoktorandica na Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu i Milan Radanović, povjesničar i istraživač.
- 1.12.2020. **Tribina „Ujedinjenje Jugoslavije 1. decembra 1918.“**
Gosti: Predrag Marković, Filozofski fakultet u Beogradu, Bojan Balkovec, Filozofski fakultet u Ljubljani, Branimir Janković, Filozofski fakultet u Zagrebu.
- 22.12.2020. **Tribina “Božićna tema: „Jer za njih nije bilo mjesta u svratištu“**
Gosti: Ana Raffai, katolička teologinja, Peter Kuzmič, protestantski teolog i Vladan Tatalović, pravoslavni teolog.

Sve snimke tribina dostupne su i na društvenim mrežama, a možete ih pogledati na sljedećem linku:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLPIZM1VMS5CP5zSl4Mspo3-3k1iW0u-a>

Slikarske humanitarne kolonije i humanitarne aukcije slika

Peta likovna humanitarna kolonija posvećena Vladimiru Matijeviću

Peta slikarska kolonija SPD Privrednik, posvećena Vladimiru Matijeviću, održana je od 10. do 13. septembra 2020. na Plitvičkim jezerima. Kolonija tradicionalno ima međunarodni karakter te okuplja umjetnike iz cijele regije, no zbog pandemije koronavirusa, ove godine je kolonija bila orijentirana isključivo na autore iz Hrvatske. Po prvi put su sudionici kolonije izabrani putem natječaja za sudjelovanje, a izabrala ih je povjesničarka umjetnosti i nezavisna kustosica Sonja Švec Španjol, koja je ujedno i izbornica ovogodišnje kolonije. Izabrano je ukupno 12 akademskih umjetnika iz cijele Hrvatske. Na koloniji su sudjelovali: Mirela Blažević (Vinkovci), Andrea Cihlar (Zagreb), Alma Božanić Čače (Split), Lea Čeč (Rijeka), Doris Despot (Osijek), Jasmina Jakopanec (Donje Vratno, Vinica), Marin Meković (Osijek), Zdravko Milić (Labin), Mirna Pokorić (Osijek), Mario Romoda (Vukovar/Zagreb), Darija Stipanić (Rijeka) i Vedran Šilipetar (Pula). Osim sudionika, u sklopu ovogodišnje likovne kolonije valja istaknuti donatore Branka Maravića, Ivana Kocića i Bruta Carniollusa koji su nesebično donirali svoje slike i

grafike za Privrednikovu humanitarnu aukciju putem koje se prikupljaju financijska sredstva za školovanje talentiranih učenika i studenata.

Prije svečanog otvorenja kolonije, organizatori na čelu s predsjednikom Privrednika Nikolom Lunićem, posjetili su Gornji Budački u blizini Karlovca, rodno mjesto Vladimira Matijevića, kako bi se poklonili djelu i sjetili čovjeka koji je zadužio mnoge naraštaje mladih ljudi materijalno ih pomažući i duhovno ih usmjeravajući. Pokraj crkve posvećene svetom Vasiliju Ostroškom, uz spomen-ploču podignutu prije šest godina, obilježili su i godišnjicu smrti ovog velikog čovjeka i rodoljuba.

U četvrtak 10. rujna umjetnici su se okupili u Pansionu Breza u Plitvica Selo te je svatko pronašao svoj kutak za stvaranje. Umjetnici su prvo krenuli istraživati okolnu prirodu te ostali zadivljeni prirodnim ljepotama Nacionalnog parka Plitvička jezera, područja iznimne bioraznolikosti koje godišnje posjeti preko milijun posjetitelja. Ljepote nacionalnog parka osigurale su potreban mir te nadasve inspirativno okruženje za umjetnike koji su se mogli posvetiti slikanju te tako svojim djelima pridonijeli humanitarnoj akciji "Privrednika" u namjeri prikupljanja sredstava za školovanje talentiranih učenika i studenata slabijih materijalnih mogućnosti. Iako su autori četiri dana boravili na istoj lokaciji, svaki od sudionika pronašao je inspiraciju u drugoj temi i području, pa su tako nastala iznimno raznolika djela koja sežu od figurativnih pejzaža u stilu realizma i ekspresionizma preko apstraktnih interpretacija prirode pa sve do slikarskih objekata izrađenih voštanim pastelama. Umjetnici su bili iznimno vrijedni te je tokom trajanja 5. slikarske kolonije nastalo ukupno 26 umjetničkih radova koje su sudionici kolonije donirali za humanitarnu aukciju koja se održala krajem ove godine. Posebnost ovogodišnje kolonije leži u činjenici da su se na natječaj za sudjelovanje prijavili prvenstveno mladi umjetnici pa je u konačnici ova kolonija završila u ozračju gesla "Mladi za mlade".

O Petoj koloniji snimljen je i kratki dokumentarni film:

<https://www.youtube.com/watch?v=VUYW43uglXk&t=2s&fbclid=IwAR28XpLzt8UcCOHEn6d8i5wgocSOywx77CUDyVhVwcOkCk6VQL53eJnWEfo>

Dobrotvorna aukcija slika

Ovogodišnja Privrednikova aukcija slika održana je online. Izbor slika koje je napravila afirmirana kustosica i povjesničarka umjetnosti, Sonja Švec Španjol, prikazan je na Privrednikovoj web stranici zajedno s početnim cijenama slika, nazivom autora, formatom i tehnikom. Putem Privrednikove web aukcije prodane su 3 slike.

Povrat Privrednikove imovine

Srpsko privredno društvo Privrednik svu svoju imovinu stekao je donacijama i zakladama svojih donatora i osnivača. Komunistička vlast ukinula je Privrednik 1946. godine. Tadašnja država preuzela je pravo na brigu oko školovanja djece i omladine i onemogućila svaku privatnu inicijativu u tom pogledu. Privrednik je, dakle, ukinut isključivo iz ideološko političkih razloga, a sva imovina koju je stekao donacijama ili kupnjom, a voljom donatora njena namjena je bila isključivo za školovanje siromašne i nadarene djece, Privredniku je oduzeta i stavljena pod upravu države.

Obnovljeni Privrednik u zakonskom roku podnio je zahtjev za povrat svoje imovine oduzete od strane jugoslavenske komunističke vlasti.

Nakon što je s dvije hrvatske vlade, u dugogodišnjim iscrpljujućim razgovorima, utvrđen modalitet povrata Privrednikove imovine u Zagrebu i to darovanjem, 30. septembra 2015. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta daje pozitivnu preporuku Vladi u kojem se navodi: "Ovo ministarstvo podržava navedeni rad Srpskoga privrednog društva Privrednik te s obzirom na to daje preporuku da se Srpskom privrednom društvu Privrednik, u skladu s mogućnostima, omogući korištenje nekretnina odnosno daruju nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske radi opstojnosti društva i osiguranja materijalnih pretpostavki za nastavak rada tog društva, odnosno osiguravanja kontinuiteta zajednice, njezina rada i svih drugih aktivnosti vezanih uz rad Srpskog privrednog društva Privrednik, a što sve u cjelini pridonosi općedruštvenom napretku i prosperitetu."

Na temelju preporuke Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Vlada Republike Hrvatske 7. oktobra 2015. godine donosi Zaključak u kojem stoji:

"1. Prihvaća se informacija o zahtjevu Srpskog privrednog društva Privrednik o dosadašnjem tijeku postupka prijenosa prava vlasništva nekretnina (bez naknade) Srpskom privrednom društvu Privrednik, prema kojoj je Srpsko privredno društvo Privrednik, Srpsko kulturno društvo Prosvjeta i Srpska pravoslavna crkva spremni odustati od postupaka za povrat oduzete imovine koji se vode u Gradu Zagrebu, Gradski ured za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada, Odjel za upravno-pravne poslove, Prvi područni odsjek, i to za:

- a. nekretninu označenu kao zk.č.br. 3318/1 tri najamne stambene i poslovne zgrade Preradovićeve 18, 18/1 i 18/2, ukupne površine 1296 m², i zk.č.br. 3318/2 dvorište u Preradovićevoj ulici, površine 352 m², sve upisane u zk.ul.br. 19335 k.o. Grad Zagreb, i
- b. nekretninu označenu kao zk.č.br. 3079 kuća popisni broj 1135 zgrada i dvorište u Gajevoj ulici broj 15, a u Berislavićevoj ulici broj 4, ukupne površine 570 m², upisane u zk.ul.br. 3389 k.o. Grad Zagreb.

2. Ako se utvrdi pravo vlasništva Republike Hrvatske na navedenim nekretninama iz točke 1. ovog Zaključka, Vlada Republike Hrvatske donijet će daljnju odluku o zahtjevu Srpskog privrednog društva Privrednik o prijenosu prava vlasništva nekretnina (bez naknade) u vlasništvu Republike Hrvatske Srpskom privrednom društvu Privrednik, uvažavajući preporuku Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta od 30. rujna 2015., kao i značaj rada i svih drugih aktivnosti vezanih za rad tog društva na području znanosti i obrazovanja odnosno sveukupan doprinos općedruštvenom napretku i prosperitetu."

Uz ovaj zaključak Vlada je donijela obrazloženje u kojem se poziva na unutrašnje pravne propise i međunarodne obaveze RH kao i na međunarodne pravne propise i konvencije i međunarodnu sudsku praksu.

Na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske Srpsko privredno društvo Privrednik, Srpsko kulturno društvo Prosvjeta i Srpska pravoslavna crkva povukli su zahtjeve za povrat oduzete imovine Srpskom privrednom društvu Privrednik u Zagrebu.

Na temelju Zaključka Vlade RH završen je postupak uknjižbe države na imovinu u Zagrebu kako bi se darovnim ugovorom vratila Privredniku prema dogovorenoj metodologiji.

Do sada su provedeni i okončani upravni i zemljišnoknjižni postupci i RH se je uknjižila na sljedećim nekretninama:

- Preradovićeva 18, Zagreb:
prostor površine 225,00 m²,
poslovni prostor površine 93 m².
- Na adresi Preradovićeva 18/1 Zagreb:
poslovni prostor površine 37,43 m²,
poslovni prostor površine 81,90 m²,
poslovni prostor površine 146,50m²,
poslovni prostor površine 50,41 m²,
poslovni prostor površine 133,37m²,
poslovni prostor površine 115,52m².
- Na adresi Gajeve 15 Zagreb:
poslovni prostor površine 45,00 m²,
poslovni prostor površine 71,81 m²
poslovni prostor površine 17,70 m².
- Na adresi Berislavićeve 4
poslovni prostor površine 114,67 m².

Još uvijek se vodi upravni postupku utvrđenja prava vlasništva Republike Hrvatske za sljedeće nekretnine:

- Na adresi Preradovićeve 18/II Zagreb:
poslovna zgrada površine 621,19 m².
- Poslovni prostor Preradovićeve 18/I površine 37,05 m².
- Na adresi Berislavićeve 4 Zagreb na II katu desno nalazi se stan površine 32 m², do njega stan površine 29 m² i stan 42 m².

U odnosu na ostale nekretnine koje nisu predmet Zaključka Vlade RH poduzimaju se potrebne pravne radnje kako to iziskuju potrebe svakog pojedinačnog postupka od pisanja prijedloga, žalbi, ustavnih tužbi pa do zahtjeva Europskom sudu za ljudska prava. Angažman je usmjeren i na kontakte s nadležnim ministarstvom kako bi se koordinirao i požurivao rad na povratu imovine.

Dana 20.11.2018. godine, budući su se ostvarile pretpostavke za donaciju većine nekretnina iz Zaključka Vlade, SPD Privrednik je podnio zahtjev Vladi za donošenje odluke o darovanju nekretnina utvrđenih Zaključkom.

S korisnicima prostora nad kojima je Republika Hrvatska stekla vlasništvo zaključila je nove ugovore o najmu tih prostora pod istim uvjetima kao i što je to zaključivao Grad Zagreb. Ti ugovori su zaključeni na trajanje od dvije i jednu godinu.

U odnosu na izvještajno razdoblje povrat imovine Privrednika nalazi se u završnoj fazi, što znači da su za većinu nekretnina pravne radnje završene. Pod prethodnim pravnim radnjama podrazumijeva se:

- da su Privrednik, Prosvjeta i SPC povukli zahtjeve za povrat imovine;
- proveden je postupak utvrđenja prava vlasništva Republike Hrvatske na nekretninama koje su bile specificirane u točki 1. Zaključka Vlada Republike Hrvatske od 7. oktobra 2015.;
- utvrđeno je prava vlasništva Republike Hrvatske i rješenja su provedena u zemljišne knjige te je Republika Hrvatska postala vlasnik većine nekretnina u Zagrebu koje su bile predmet povrata imovine SPD Privrednik;
- za predmetne nekretnine proveden je postupak utvrđenja tržišne vrijednosti po ovlaštenom sudskom vještaku građevinske struke.

Rješenje kojim se utvrđuje pravo vlasništva Republike Hrvatske na nekretnine na adresi Preradovićeve 18/2 621,19 m² i na adresi Preradovićeve 18/1 površine 37,05 m², još nije donijeto, iako je rasprava zaključena. To znači da se očekuje dostava rješenja.

U predmetu utvrđenja prava vlasništva Republike Hrvatske za stan koji se nalazi na adresi u Berislavićevoj 4/Gajeva 15 postupak je u toku.

Nikola Lunić, predsjednik